

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

ISKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 1. julija 1920.

Št. 143.

Prihod Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra v Maribor.

(Nadaljevanje in konec).

Sprejem na Glavnem trgu.

Veličasten je bil prizor, ko je dospela do slavaloka na desnem koncu dravskega mostu kraljeva garda na konjih, s trobentači na čelu. Ljudstva se je polastilo neizmerno navdušenje, ki je naraslo v gromovite živijo in slava vzklike, ko je za njo pridrvel avtomobil s prestolonaslednikom ter ministrskim predsednikom Vesničem. Tik ob prihodu na Glavni trg je avtomobil obstal; regent je izstopil. Tu se mu je poklonil poveljnik polkovnik Todorovič. Regent se je približal na desni strani stoječemu častniškemu zboru ter izmenjal s par častniki nekaj besed, nakar je odšel peš pred magistrat, kjer ga je na za sprejem pripravljenem odru pozdravil vladni komisar g. dr. Leskovar s sledečimi besedami:

Kraljevo Visočanstvo!

Maribor, biser naše težko pridobljene in sedaj trdne severne meje, prekipeva danes radosti, ko sme iskreno pozdraviti in se klanjati vlada rju ujedinjenega našega kraljestva.

Srečen, ponosen sem, ko v tem trenutku zagotavljam Vašemu Visočanstvu, da so srca mariborskega prebivalstva hvaležnosti polna, ker jim je mila usoda dodelila srečo, videti Vaše Visočanstvo, da prisegajo sedaj vsi sem došli nebrojni Slovenci iz okrožja mariborskega, iz kmalu svobodne Koroške in bogatega Prekmurja trajno in trdno zvestobo Njegovemu Veličanstvu kralju Petru in Vašemu Visočanstvu.

Severni Slovenci pa hočemo ne samo v besedah, temveč v dejanjih izkazati našo neomejeno hvaležnost visoki dinastiji Karagjorgjevičev, ki je osvobodila naš rod in izpolnila preroške besede našega pesnika Gregorčiča:

Ne bo nas več fujčin teptal,
ne tlačil nas krvavo;
naš rod bo tu gospodoval.
naš jezik, naše pravo!

Pod streho našo tuji rod
naj gost nam bo, a ne gospod;
mi tu smo gospodarji
in Bog in naši kralji!

V tem imenu kličem v svetem, globokem navdušenju: Živijo kralj Peter! Živijo Vaše kraljevsko Visočanstvo!

Regent je stisnil g. komisarju roko, se mu zahvalil za sprejem ter stopil z odra, kjer ga je na stopnicah pozdravila v imenu mariborskega ženstva gospa gen. Maistrova. Za tem je stopil k knezoškofu dr. Napotniku ter tudi njemu stisnil roko. Po tem sprejemu je odšel v magistratno poslopje, kjer se je umil ter sprejel deputacije.

Deputacije.

Regent je stal v sejni dvorani na rotovžu, koder mu je predsednik deželne vlade predstavljal pristopajoče deputacije. Nekateri voditelji deputacij so ga pozdravili, drugi pa so se mu samo poklonili. Vseh deputacij skupaj je bilo 105. Voditelj prekmurske deputacije je nagovoril regenta:

Kraljeva Visokost!

Več kot tisoč let smo trepetali Slovenci v Prekmurju pod tujim jarmom, a vse nakane naših krutih sovražnikov nas niso mogle ugonobiti. Trdno stojimo na zemlji, katero so s krvavimi žulji obdelovali že naši pradedje v korist nasilnega tujca, kot zavedni Slovenci in zvesti državljani naše lepe Jugoslavije. Čut nepopisne hvaležnosti nas navdaja za našega osvoboditelja in se ponižno klanjamo Vaši kraljevski Visokosti, proseč za daljno blagohotno naklonjenost.

Voditelj deputacije neodrešenih bratov g. prof. Ribarič pa je dejal:

Visočanstvo! Prišli smo v imenu sinov neodrešenega dela domovine, da se Vam tudi tukaj, kot simbolu naše svobode poklonimo. Krepke besede, ki ste jih izrekli v Zagrebu in Ljubljani bodo mogočno odmevale po vaseh, trgih in mestih okupiranih krajev. Ž njimi bo drug krepil druga, brat brata, sestra sestro, matere jih bodo šepetale svojim otrokom, vsi skupaj pričakujoč trenutek, ko Vas sprejmejo v svoji sredi kot osvoboditelja Kraljevića Marka.

Regent se je zanimal koliko neodrešenih bratov se nahaja v Mariboru ter kakšna mesta zavzemajo, kar mu je g. profesor na kratko pojasnil.

Pri deputaciji mariborskih novinarjev se je informiral o našem časopisju, posebno o dnevnikih. Naš glavni urednik g. Rehar mu je ob tej priliki izročil na karton tiskano

prvo in drugo stran 141. številke našega lista za kar se mu je regent zahvalil.

Regentova zahvala.

Med tem časom, ko so se v sejni dvorani poklanjale Nj. Visočanstvu deputacije je igrala na Rotovškem trgu godba, zunaj, na Glavnem trgu pa je navdušena množica klicala neprestano regentu, kralju Petru in državi »Živio« in »Slava« ter prepevala naše narodne himne. Po končanem sprejemu deputacij je stopil regent na balkon ter se zahvalil: »Živjeli, braća Slovenci! Hvala!« Njegovemu pozdravu in zahvali je sledilo nepopisno navdušenje nešteti tisočev, ki so stali na trgu. Od tu se je podal regent na Rotovski trg, kjer je sedel v avtomobil, da se odpelje po mestu v Narodni dom.

Po mestu.

Regent se je odpeljal z ministrskim predsednikom Vesničem skozi rotovž na Glavni trg, vedno navdušeno pozdravljan. Za njegovim avtomobilom pa so odhiteli še ostali, vozeč njegovo spremstvo, zastopnike časopisov in druge. Sprevod je šel po Koroški cesti, Strossmayerjevi ter Orožnovi ulici na Slomškov trg ter pred stolnico, kjer je regent izstopil ter se podal v cerkev, kjer ga je sprejel škof s stolnim kapiteijem. Za tem se je pomikal sprevod dalje po Gledališki ulici na Koroščevo cesto, po Vrazovi ulici na Jugoslovanski trg ter čez Trg svobode na Aleksandrovo cesto do Sodne ulice, po Sodni ulici na Tattenbachovo ter po tej pred Narodni dom. Po vseh ulicah, koder se je pomikal sprevod je prirejalo ljudstvo, ki je tvorilo špalir, nepopisne ovacije. Bili so to nepopisno krasni prizori, ki ostanejo gotovo vsakemu v spominu.

Slavnostni obed.

Po prihodu regenta v Narodni dom se je vršil v krasno okrašeni veliki dvorani slavnostni obed, na katerega je bilo povabljenih 110 odličnejših osebnosti Maribora in našega Štajerja, Koroške in Prekmurja sploh. Za ta obed je izdelal g. profesor Cotič krasno servisno mapo, katero je regent vzel s seboj za spomin.

Odhod na kolodvor.

Ob 4 na 15. se je regent podal s spremstvom zopet v avtomobil ter se med nav-

dušenimi pozdravi nešteti množic odpeljal na južni kolodvor, da se z dvornim vlakom odpelje nazaj v Beograd. Njegova pot na kolodvor je bila istotako triumfalna, kakor ves ostali sprejem.

Na kolodvoru.

Na peronu glavnega kolodvora je pričakoval regenta častniški zbor, s katerim se je regent več časa pogovarjal ter se potem poslovil. Tu ga je nagovorila v imenu neodrešenih ga. Zora prof. Ribaričeva z nastopnimi besedami:

»Sprejmite ob odhodu iz Maribora pozdrav in znak iskrene ljubezni onega naroda, ki ob šumljanju Soče, ob tulenju burje nad Krasom, od Ziljske doline pa do Jadrana sanja o svobodi in s hrepenenjem pričakuje svojega Kraljeviča, ki ga bo s krepko roko privel k edini pravi materi Jugoslaviji.«

Mali Cotičev Radko ter Vacacova Jelica pa sta mu izročila krasen šopek s trakovi na katerih so bila krasno uvezana (vezava gospodičen Tomažičevih ter Ulčakarjeve) imena: »Celovec, Goriško, Trst, Istra«. Regent se je zahvalil gospej Ribaričevi za pozdrav, objel ter poljubil oba otroka, pozdravil še nekaj okolustojecih ter se podal v vlak, ki se je začel kmalu na to, par minut po 15. uri pomikati proti jugu. Dvorni vlak z regentom je spremilo z našega kolodvora na tisoče vdanostnih in navdušenih klicev zvestih slovenskih mož in žen, starčkov in otrok.

Predno se je v Zidanem mostu poslovil od Slovenije je dal ravnatelju LDU gospodu, Prunku, nastopno izjavo:

Kratko boravljenje od nepuna tri dana u Ljubljani mi je dalo izdatno priliko, da u stalnom dodiru bez prestanka sa svima slojevima vidim, da slovenački deo našeg naroda ne prijanja ništa manje za narodno ujedinjenje od druga dva dela. Osim Ljubljane imao sam zadovoljstvo obići neka obližnja mesta i Maribor, i svuda se onaj prvi divni utisak samo jačao, ako je moguće. Srdačne i tople manifestacije u Slovenačkoj išle su pravo mom srcu i ta će ostati.

Sa žaljenjem ostavljam ovu krasnu zemlju i krepki rodoljubivi narod slovenački s čvrstom željom, da opet i često dolazim medju moje drage Slovence.

Dnevne vesti.

»Gospodje, znate slovenski?« O nemški deputaciji Dadieu, Primer, Dr. Schmeider, kot zastopnikov mariborskih Nemcev pri regentu Aleksandru, se pripoveduje sledeči dogodek: Na seveda nemški nagovor deputacije je regent vprašal po ministru dru. Korošču, če ne znajo slovenski. Gospodje so morali v svojo žalost in jezo priznati, da ne znajo slovenski. Na to je regent jih odslovil z vljudnim: »Ich danke schön!«

Pravljice o atentatu na regenta so zašle seveda tudi v nemške liste. No, tem ljudem ni toliko zameriti, saj vemo, da bi bili kaj takega radi videli. Bolj žalostno in vse graje vredno pa je, da se te budalosti raznašajo tudi po Mariboru med našo mladino. Nek prifrknjenec si je bil na ta račun že teden dni preje privoščil ta »špas« in je u zahodišču v parku zapisal z rdečnikom: »Aleksander, Maribor je Tvoja smrt!« To je bila »podlaga« za vse poznejše bajke, ki so se še pripovedale, ko je regent po prvotno določenem programu ob 15. uri zapustil Maribor in ni šel, kakor se je tudi na uradnih

mestih mislilo, tudi na Falo. Naša policija, ki je ta dan res pokazala neumornost svojega odgovornega poklica, bo opravila dobro delo, da trosilce teh budalostnih pravljic izsledi in z mrzlim tušom po prevroči glavi kaznuje.

Med najlepše izložbene okrase, v proslavo regentovega obiska spadata poleg že v prvem poročilu omenjenih tudi trdki: Zlata Brišnikova, papirna trgovina v Slovenski ulici ter naš brat »Sokol« Franjo Majer na vogalu Stolne ulice. Slednji omenjeni je razstavil poleg slike regenta tudi sliko kralja Petra.

300 jezdecev iz Prekmurja. Kakor izvemo, je na regentov obisk v Maribor dospelo iz Prekmurja in Ljutomerškega okraja blizu 300 jezdecev v narodnih nošah (bregesah) na najlepših konjih, po katerih zlasti Ljutomerški okraj naravnost slovi. Niso se strašili dolge poti, gnala jih je iskrena želja, da vidijo svojega vladarja in seveda, da jih tudi on vidi. Toda zgodilo se je, kar ne moremo dovolj izrazito grajati, da so jim pri Leitersbergu zastavili pot in jih niso spustili v mesto. Nekaj jezdecev smo pač dopoldne videli v Gosposki ulici, toda tudi ti so neznano kam izginili. Seveda, načrt razvrstitve je bil že preje izvršen in Sv. Birokracijo bi bila zadela kap, če bi se bil načrt v zadnjem trenutku za uvrstitev 300 jezdecev malce spremenil. Kaj si bodo ti vbogi, od daleč došli naši rojaki mislili o našem Sv. Birokracijo in na čigavem šimeljnu je jezdil ta ljubi svetnik iz stare Avstrije?

Dr. Sušnikovo stanje opasno. Kakor izvemo iz zanesljive strani, je postalo stanje odvetnika dr. Sušnika, ki se nahaja v javni bolnici, jako opasno. Še skozi možgane segajoča rana, katero mu je zavrtni morilec prizadel, izključuje možnost ozdravljenja.

Zaprto do 1. avgusta. To stoji zapisano na vratih mestnega kopališča v tolažbo slavnega mestnega občinstva, ki čaka že od 21. maja na očiščenje raznih izvornih grehov. Pa naj še kdo reče, da naš mestni oče ne skrbi za snago svojih potrpežljivih mestnih otrok.

Italijanska geografija. Italijanski listi radi vpijejo o »terri italianissimi« na tej strani Soče. To zemljo poznajo v svojem šovinizmu neverjetno dobro. Natančno vejo, da ni tam nobene Jugoslovene, ampak sami pristni Italijani ter kvečjemu še par s silo poslovenjenih zgubljenih duš. — Kljub temu pa so že neštetokrat dokazali, da poznajo naše Primorje ravno toliko kot Tibet. Nov tak dokaz je naslov, ki ga je napisal nek rimski list na eno svojih števil, ki jo je poslal na ogled župniku iz Budanj pri Vipavi. Naslov, ki se nahaja v našem uredništvu se glasi: »Sig Debevec Ivan, Budanje. Posta Vipava. (Ungheria).« Dvajset mesecev že dan za dnem vpiljejo, da je Vipava italijanska, čeprav ni v njej niti enega Italijana, razen vojakov. Ko pa v to »italianissimo« Vipavo pišejo, pa se nahaja naenkrat na Madžarskem (in Ungheria). Italijanska Vipava na Madžarskem — to je pač najlepši dokaz, da bi trdili če bi bilo treba tudi o Haliczu v Galiciji, da je — italijanski.

Naš stanovanjski urad — v Benetkah. Prijatelj našega lista nam poroča: Nedavno sem imel opraviti pri stanovanjskem uradu. Že med opravljanjem sem opazil, da dve gospodični očitno stalno nameščeni uradnici žlobudrate — laščino. Čeprav me je ena izmed njih morala dobro poznati, da sem zaveden Slovenec, sploh pa ste obe opazili mojo nevoljo, sta ne zmevivši se za mojo ogorčenje žlobudrali naprej. Konečno se nisem mogel več vzdržati in vprašal sem ju, če mislite, da se nahajate v Benetkah. Sploh opazmo, da naša dekleta, posebno one iz Trsta, ki so nastavljene pri naših državnih uradih, ne samo na ulici, ampak tudi v uradih izzivajo z laščino. Nimamo dovolj sposobnih zavednih slovenskih deklet?

Pomagaj si sam! (Dopis iz Ptuj.) Par let pred vojno se je naselil v Ptuj g. Viljem

Denng ali — menda Dengg — kot stavbeni mojster. Kdo se ne spominja, da je spadal med prve Ornič-ovce? Imel ni nikoli nič-pač gleštal je protekcijo in tako vest, kakoršno je trebalo za njega. Prevzel je tudi stavbe, kar »čez«. Če ni dobil vsacega novca naprej, ni mogel položiti nobene opeke več. Zadnjič smo slišali tu, da je ponaredil podpis g. Simoniča na nekem potrdilu za 10 000 K. Potem pa je lansko leto pod prisego izpovedal pred sodnijo, da mu je ta denar osebno v Ptuj naštel na roko. Ducat poštenih prič pa pravi, da je takrat ležal g. Simonič ves čas težko bolan pri sv. Urbanu v postelji. Čudno se nam le zdi, da je Denng še potem — ko so zvedeni možje za gotovo povedali, da je podpis ponaredil Denng, zmiral še tajil! Ali misli, da mu bomo sedaj mi, ko si je po prejšnjem »pomagal« tudi »ven pomagali«? Treba bo vendar že enkrat zučeti s čiščenjem.

Koroški kres. Prireditel Jugoslovenske Matice v parku naše kraljeve vojaške realke je nudila v torek zvečer res izredno zabavo za stare in mlade. Raznoličnost programa je zadovoljila vse posetnike; kajti vsak je našel kaj, kar mu je posebno ugajalo. Po senčnatem parku so bile razsejane klopi in paviljoni, kjer se je točilo vino in pivo ter se prodajale različne jestvine. Prijatelji telovadbe so gledali nastope Sokolov, Orlov in gojencev kr. vojaške realke, prijatelji dobre kapljice so pridno praznili kozarce. Prijatelji petja so se zbirali okrog pevskih zborov Glasbene Matice, pevskega društva »Drava« ter gojencev. Sviralo je tudi več godb in mladina je plesala na prostem kolo. Proti nastopu večera je postajalo razpoloženje vedno in vedno bolj svečano. Pred prostorom, kjer je bilo improvizirano gledališče, se je zbiralo vedno več občinstva, ki je nestrpno pričakovalo predstave. Kočno je oznanil glas trompete pričetek. Člani našega slovenskega mestnega gledališča so igrali zadnje dejanje iz »Tugomera«. Igra je dosegla v živi naravi z uporabo konj nenavaden učinek. Občinstvo je bilo kar očarano. Igralci so igrali jako dobro. Po predstavi »Tugomera« se je podalo občinstvo h kresu, ki je začel mogočno plapolati ter osvetljevati daleč na okoli pisano razposajeno družbo. Ob kresu je govoril g. dr. Ferdo Müller o Koroški, o Jugoslaviji itd. Občinstvo mu je navdušeno ploskalo ter vzklikalo Jugoslaviji, regentu Aleksandru ter kralju Petru. V telovadnici pa so se sukali mladi pari v plesu še pozno v noč in proti jutru. Upamo, da je uspela tudi v gmočnem oziru prireditel kar najboljša.

Ustanovitev podružnice Jugoslovenske Matice pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Prihodnjo nedeljo 4. julija se vrši pri Sv. Lovrencu na Pohorju slavnostna ustanovitev podružnice Jug. Matice. Ustanovitev se bo vršila na jako slovesen način. K Sv. Lovrencu pohiti ta dan tudi več narodnih društev. Ako mu bo čas dopuščal se udeleži te slovesnosti tudi gospod general Maister.

Ustanovitev podružnice Jugoslovenske Matice za Sv. Lenart v Slov. gor. se vrši dne 4. julija.

Preložitev sokolske slavnosti v Prekmurju. Vsled regentovega obiska se je morala te dni določena Sokolska slavnost preložiti na 11. julija. Udeleženci se opozarjajo da vozi k slavnosti posebni vlak Maribor—Radgona in da bo od Radgone v Prekmurje preškrbljeno dovolj vozov in avto. Ob enem s sokolskim slavljem je združeno tudi praznovanje priklapljenja Prekmurja k Jugoslaviji. Zato je tem večji narodni greh, da gotova stranka, ki hoče biti posebno narodna, na vse tudi nedostojne načine intrigira proti temu zgolj narodnemu slavlju. Sokol in zavedni Slovenci pozor!

Vzpored porotnih razprav. 2. julija: Kosser D., Alojzij Vampl, Franc Vesnik § 171; 3. julija Antonija Plk, Josip Mali, umor. Porota zaključuje z zanimivo afero Deng (Ptuj) h kateri pride tudi znani ljubljanski profesor Vesel kot izvedenec v pisavi.

Splošna organizacija voj. invalidov vdov in sirot poverjeništvu v Mariboru nanaša, da se zaradi obiska Njegovega kraljevskega Visočanstva prestolonaslednika in regenta Aleksandra sklicani drugi izvanredni občni zbor na dne 29. junija 1920 ob 10. uri v prostorih Gambrova dvorane v Mariboru ni mogel vršiti ter se preloži na dne 4. julija 1920. S tem se naprošajo vsi vojni invalidi vdove in sirote k mnogoštevilni udeležbi, obenem se opozarjajo da prinesejo svoje stare članske knjižice seboj, ker se jim zamenjajo za nove.

Popravek. V včerajšnjem poročilu o sprejemu regenta pri „Zvezinem“ slavlouku se je pomotoma vrnila napaka. Gospod, ki je sestavil slavalok, in ki je bil pri sprejemu se ne menjuje Romoli, ampak Rameli.

Pri sprevedu ponesrečeni 7 letni Karnekar iz Studencev, je težko poškodovan na pljučah, pljučni kosti, na nošu, mestoma tudi na glavi. Nesreča se je pripetila v Sodni ulici, ob vходу v porotno sodišče. Kakor nam večočividcev zatrjuje, je obžalovanja vredni dečko popolnoma sam zakrivil svojo nesrečo. Spustil se je nepričakovano iz svoje vrste proti sredini ceste ravno v trenutku, ko je došel avto do njega. Krivda na tej nesreči ne more zadeti nikogar. Regent se je takoj zanimal za to mu jako neljubo nesrečo in je zahteval natančne podatke.

Nesreča v Savinjskih Alpah. Dne 28. junija je šla med raznimi izletniki družba iz Celja, obstoječa iz petih izletnikov, iz Okrešlja na Kamniško Sedlo. Na povratku se je pod strmimi stenami Brane, kjer je navadno strmo snežišče, izpodrsnilo med. Walterju Jossek, kateri se je peljal po snežišču do 100 m. Ko je konečno, po trebuhu in z glavo navzdol se peljajoč treščil ob skalo, kjer je običal. Ko je nesrečnemu izpodrsnilo, spodbil je svojo podnjo idočo soprogo, ki se je pa srečno konec snežišča vstavila ter je zamogla sama še nadaljevati pot. Na Okrešlju navzoči načelnik Savinjske podr. SPD. g. nadučitelj Kocbek ter njegov zet g. Karč, sta slučajno opazila nesrečo ter takoj s pastirjem in drugimi na Okrešlju se nahajajočimi se podala na mesto nesreče. Ponesrečenca se je preneslo od snežišča na Okrešelj, medtem so že prišli po načelniku naročeni nosači iz Logarske Doline, ki so ga še isti večer prenesli v Piskernikavo Zavetišče in naprej v Solčavo. Med nošnjo čez Slap pod Rinko je izdihnil. Na Okrešlju ga je povezal g. Rotter iz Maribora in obenem tudi njegovo ponesrečeno soprogo, katero je drugi dan tudi peljal do Piskernika. Od mesta, kjer se je nesreča pripetila je človekoljubno pomagala družba izletnikov, iz Soštanja. Pohvalno moramo omeniti naše vrle prebivalce Logarske doline, ki so se na nujni poziv g. načelnika takoj odzvali ter so v obdobju kratkem času prihiteli na Okrešelj in opravili svoje človekoljubno, samaritansko delo. Vsi navzoči izletniki in domačini so obžalovali to gorsko nesrečo. — Vzrok ponesrečenja je v prvi vrsti pripisati neturistični opravi ponesrečenca v salonskih črevljih, ker mora imeti za take ture v sedanjem času, ko je toliko strmih snežišč, vsak turist dobro podkovane čevlje in cepin. — Torej, turisti, bodite previdni, zlasti na snežiščih.

Žepni robec, krasno staro delo, spomin na pokojno staro mamo, je izgubila neka gospa dne 29. p. m. med pol enajsto in enajsto uro od glavnega kolodvora do Maistrove, oziroma Parkove ulice. Robec je bel ter ima iste barve monogram K. T. Pošten najditelj se naproša, da ga izroči ali v našem uredništvu, ali pa pri g. nač. Štefinu na glavnem kolodvoru.

Kultura in umetnost.

Konec gledališke sezone (Gostovanja). V soboto, nedeljo in ponedeljek so se vršile v našem gledališču tri zadnje predstave letošnje sezone. V soboto zvečer je šla preko odra naša priljubljena »Hasanaginica«. V naslovni vlogi je tokrat gostovala gospa Nina Vavrova iz Zagreba. Njena do najtanjših podrobnosti dovršena in naravna

igra, njen prikupljivi organ in stasita postava so dali »Hasanaginici« še poseben čar ter nudili gledalcem nenavaden užitek. Gospa Vavrova je umetnica na katero je Zagreb lahko ponosen. Želeli bi, da bi nas tekom prihodnje sezone še večkrat osrečila s svojim gostovanjem. Gledališče pa je bilo radi priprave za regentov sprejem le slabo obiskano. V nedeljo je šla drugič preko odra Gorkijeva življenska slika »Na dnu«. S to vprizoritvijo sta slavila svoj častni večer gospodična Elvira Kraljeva ter gospod Edo Grom. Vprizoritev je bila dobra ter je pokazala, da sta si tudi ta dva igralca pridobila tekom sezone pri občinstvu obilo simpatij. — V ponedeljek je bila zaključna predstava »Smrti majke Jugo-« z gostovanjem naše največje gledališke umetnice markize Ružičke-Strozzijeve v vlogi majke. Velika umetnica je vplivala tudi na druge igralce, tako da je bila to najboljša vprizoritev te Vojnovičeva Kosovske tragedije. Do popolne višine je prišel ta večer gospod Nučič, ki je vstvaril Damjana tako, da ostane gledalcem poleg majke ge. Ružičke-Strozzijeve nepozaben. Andželj je tokrat igrala mesto ge. Bukšekove ga. Šetinska, ki pa kljub temu, da se je potrudila, ni mogla doseči one stopinje, ki jo je dosegla v tej vlogi gospa Bukškova. S tem so se zaprla vrata za prvo sezono našega mladega Talijinega hrama. O vprizorjenih igrah, o celotnem utisku cele sezone in o posameznih naših igralcih bomo spregovorili v prihodnjih številkah malo bolj obširno. —r.

Porotno sodišče.

Urednik Žebot na zatožni klopi.

(Konec).

Nato se je pričelo zaslišanje prič.

Župan Jože Stoklas je temu »izobraževanju« predsedoval. Kar zakliče Miha Gobec: »Samostojni prihajajo, govorniki pozor! Takoj nato res planejo samostojni v dvorano, na čelu jim Habjan, kričoč: ven s kleriki ci, vsi ven! Ko pridejo na oder, se trije zaženejo v Žebota, eden pa v mene. Kdo je Žebota mikastil ne ve. Na vprašanje zastopnika obtožbe, če ni gospod župan in predsednik zborovanja vse skupaj pustil, skozi okno in zbežal, priča malo v zadregi odgovori, da ko so mu prihajali preblizu, se je res oziral, kod bi se ušlo (smeh v dvorani), okna so se začela odpirati, njegovi somišljeniki so skakali ven, on — pa tudi.

Miha Gobec potrjuje, da je govornik opozoril na prihod »Samostojnih«, da je Habjan kričal: Živijo »Samostojna!« da so Žebota vrgli z odra, da mu je Žebot nato rekel: nož imajo, ranjen sem.

Župan in bivši poslanec Vrečko (Ponikom) izpove, da se je zakasnil, da je že v predsobi slišal o pripravah za pretep. Kdo je Žebota vrgel na tla, ne ve.

Janez Novak je slišal Habjana vpiti: Kmet naj ima besedo.

Marija devica Rozalija je zadaj slišala »Samostojne«: Kristus je res rekel, dajte cesarju kar je cesarjevega, Bogu kar je božjega, pa tudi nam je zdaj dosti tega, dol z njimi, ven, ven! Govorili so tudi nekaj o edinosti, pa (pristavi priča) »kako naj bomo edini, ker ima vsak svoj razum« (smeh).

Duhovnik in urednik Kranjc Marko izpove, čisto mirno, stvarno, opisuje prihod »Samostojnih«, veliko ni videl in slišal, ker je bil med prvimi, ki je odkuril skozi okno.

Kaplan iz Sladkega Vrha, Anton Somrek potrди, da je bilo do Žebotovega govora še vse mirno, ko pa je on, Žebot, začel govoriti, so »Samostojni« pričeli motiti, 5 ali 7 mož je šlo proti odru z namenom, da vržejo govornika doli; če je bil ravno Habjan med njimi, ne ve. Priča sam je bil potem zunaj tepen. Zastopnik obtožitelja ugotovi, da je bil ravno Habjan angelj varuh gospoda kaplana, ni ga pustil pretepati.

Pa bodi dovolj teh pričevanj. Iz zaključnega poročila našega porotnega poročevalca še posnamemo, da se je razprava preložila, da se zaslišijo nasprotne priče; preložila se je ob

enem tudi za drugi dan odložena razprava o isti stvari tudi napram odgovor. uredniku »Straže«.

Iz podrobnega poročila o izpovedbah Žebotovih prič uvidimo: niti ena njegovih prič ni mogla potrditi, da bi se bil ravno Habjan lotil Žebota, tudi o kakšnem razbojništvu ni niti govora.

Kakor izyemo, so bili porotniki že naprej prepričani, da Žebota ne bodo spoznali krivega.

Zadnje vesti.

Početki revolucije v Italiji.

LDU Beograd, 30. junija. Iz Rima poročajo: Ob priliki ustaje v Ankoni ki zavzema od dne do dne resnejši revolucijonarni značaj, so proglasili delavci splošno stavko. Po mestu hodijo tolpe, ki plenijo in se pretepajo. Krvavi popadi s policijo so na dnevnem redu. Vstaši napadajo železniške vozove in streljajo s strojnimi. Večkrat so napadli tudi že vozove, ki so došli iz Rima v Ankon. Ravno včeraj so naskočili tak voz in pobili pet potnikov. Pri tem so ranili tudi nekoliko karabinierjev. Proti vstašem, ki so se postavili v utrjenih postojankah, okoli Ankone, je nastopila tudi že artiljerija. Bataljon karabinierjev je naskočil utrdbe in zavzel postojanko Scimo. Tudi v okolici mesta so veliki nemiri. Med vstaši in orožniki pa se bijejo pravcati guerila-boji. Po vsej deželi je vprizorilo socialistično delavstvo ljuto kampanjo proti pošiljanju čet v Albanijo. Kakor javljajo nekateri listi, je vznemirjenje vedno večje. Pobunil se je tudi 12. bersaljerski polk v Milanu v trenutku, ko je dobil nalog, da odide v Albanijo.

Gospod Viktor Emanuel naj se poslovi.

LDU Rim, 30. junija. Socialistična poslanca Roberto in Flora sta predložila seji zbornice nastopni red: 1. zahteva se konstituiranje skupnega republikanskega ustroja zbornice; 2. gosp. Viktorju Emanuelu naj se dovoli rok osmih dni, da vrne italijanskemu narodu vse premičnine in nepremičnine svoje imovine, ki so nezakonitim potem prešle v njegovo posest. (Flora je advokat in sin senatorja Flore, ki je bil župan v Turinu.) Ta predlog, akoravno nima posebno resnega značaja, vendar kaže današnje razpoloženje v Italiji.

Vesnič dr. Brejcu.

LDU Ljubljana, 30. junija. Predsednik deželne vlade za Slovenijo gospod dr. Brejc je prejel iz Beograda nastopno brzojavko, datirano z dne 30. junija zjutraj: Njegovo Visočanstvo regent Aleksander je pravkar popolnoma čil došel v svojo prestolico in vzradoščen nad sprejemom v beli Ljubljani in po vseh krajih mile mu Slovenije, po kateri mu je sreča naklonila potovati pri tem njegovem prvem pohodu. Nj. kraljevo Visočanstvo mi je blagovolilo naročiti, da se Vam v njegovem imenu zahvalim za sijajni sprejem v glavnem mestu Slovenije, ki bo ostal nepozaben njegovemu spominu. Predsednik ministrskega sveta dr. Milenko Vesnič.

Krvavi nemiri v Bagdadu.

LDU Berlin, 29. junija. »Mittagspost« javlja iz Teherana: V Bagdadu je prišlo o priliki nemirov, ki so izbruhnili snoči, do krvavega poboja, pri katerem je bilo več oseb ubitih in ranjenih.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Trgovska sotrudnica, izurjena v vseh poslih specerijske in manufakturne trgovine, vešča slovenskega in nemškega jezika, išče službe kot prodajalka ali blagajničarka. Ponudbe na upravnistvo »Marib. delavca«.

Odvetniški uradnik z daljšo prakso želi menjati službo. Ponudbe na upravo »Marib. delavca«.

Spreten mlinar prevzame mlin na tretjino ali pa popolnoma v najem. Naslov: Grassel, Reiserjev mlin v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru. 3-1

Kuharica se išče za dve osebi. Naslov se pove v upravništvu. 4-2

Plačilna natakarica in ena podnatakarica se takoj sprejmejo. Naslov pove upravništvu. 2-2

Za prodati je ena sobna oprava iz trdega lesa, čisto nova. Tržaška cesta št. 5, desno. 2-1

Proda se 3 para čevljev, nekaj srajc, ročno delo. Vprašati je Dravska ulica št. 8, vrata 2.

2 lepi elegantno meblovani sobi se oddata dvema gospodoma, eventuelno s fino prebrano. Mlinska ulica 34, II. nadstropje, desno. 2-2

Franc Kalinšek kateri je bil lansko leto zaposlen na Lički železnici naj se zgleda pri g. Petru Mažuran v Gospiču, Lika ali pri g. L. Burič, Zagreb, Palmotičeva 34. 3-2

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

Vila ali pa posestvo v Mariboru ali v okolici se kupi. Ponudbe z navedbo cene na uradništvu »Maribor. delavca« pod »Vila« ali »Posestvo«.

Zlatorog milo

je najboljša in najcenejša.

:: Povsod za dobiti! :: 10-1

Izdeluje kristalno sodo, sveče in toaletno milo.

Prva mariborska tovarna mila Maribor.

Agitirajte za „Jugoslovensko Matico“!

Jakob Lah, Maribor
Glavni trg 2.

Zaloga čevljev, gamaš, perila, potnih košar, tržnih torbic itd.

Najceneje! 10-7 Solidno!

Pozor tovarne, žage, umetni mlini, delavnice!

Danes je ravno kar dospela večja partija

„Fessler“-jevih gonilnih jermenov

v širini 5-16 cm in v vsaki poljubni dolžini. »Fessler«-jevi gonilni jermeni so ravno tako dobri kakor usnjati.

➔ Za cele dve tretjini so ceneji od usnjatih! ➔

Skrupna natezalna prožnost. Mojstrsko dovršeno delo preciznosti. Izvrstna adhezija. — Ti jermeni tečejo brez vsakega sunka in šuma ter ravno. Siguren prenos sile. Prilagodijo se vsakemu žlebu. — »Fessler«-jevi jermeni se danes vporabljajo v 300 veleobratih.

Razpošilja jih točno in takoj iz Maribora

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska deln. družba
v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 51. 2-1

Spedijski oddelek:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarinanja, prevoz z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

Največje domače podjetje v Jugoslaviji!

„Balkan“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

• MARIBOR •

Pisarna: Cankarjeva ulica št. 1

Telefon interurb. 375

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorska kupčija.

Komisija:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.